

12 (7)

ไม่พหุคูณ

คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๙๘๓/๒๕๕๒
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๒๕๑/๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๑ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง { นายมนตรี วงศ์มณี
นายอำเภอกงหรา

ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๓๕๑/๒๕๕๒ หมายเลขแดงที่ ๑๔๘๘/๒๕๕๒ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีได้ไปสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม่ อำเภอกงหรา จังหวัดสระบุรี โดยมีผู้สมัครรวม ๒ คน คือ ผู้ฟ้องคดี และนางโสภี อัดดก ซึ่งผู้ฟ้องคดีจับสลากได้หมายเลข ๑ นางโสภี อัดดก ได้หมายเลข ๒ โดยจะทำการเลือกผู้ใหญ่บ้านในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน กรณีเป็นลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะ

/ปกครองท้องถิ่น...

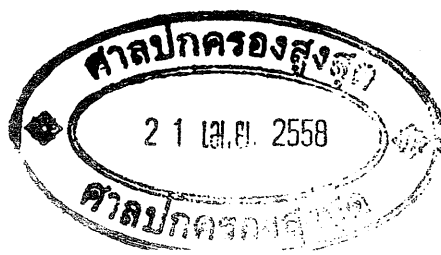
ปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีโดยโต้แย้งว่า ผู้ฟ้องคดีทำงานที่บริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพิช จำกัด ในลักษณะผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มิได้เป็นลูกจ้างตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แต่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๔๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งว่าคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำในขณะที่สมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน จึงมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และผู้ถูกฟ้องคดีเห็นชอบด้วย แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดี กระทำการโดยไม่สุจริต โดยไม่มีการชี้แจงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน เป็นการกระทำที่ใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้แก่นางโสภี อัดดก โดยใช้กลวิธีให้ คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดีย้อนหลังภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้หมายเลขประจำตัว ผู้สมัครแล้ว เพื่อที่จะได้แต่งตั้งนางโสภี อัดดก เป็นผู้ใหญ่บ้านได้เลยเพราะไม่มีผู้สมัคร แข่งขันอื่นอีก ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่เห็นชอบตามมติของคณะกรรมการ ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ที่จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน และให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือก เป็นผู้ใหญ่บ้านได้

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสระบุรี ต่อไป

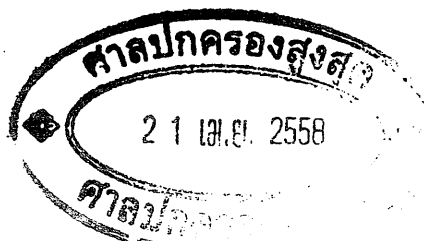
ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา มาพร้อมกับคำฟ้อง โดยขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งนางโสภี อัดดก เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ และห้ามมิให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ไว้ก่อน เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา เนื่องจากเป็นการกระทบสิทธิผู้ฟ้องคดีและ จะเป็นการยากที่จะเพิกถอนการแต่งตั้งนางโสภี อัดดก หากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ชนะคดี

/ศาลปกครองชั้นต้น...

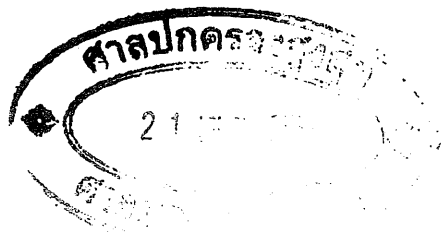
ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ยกคำขอให้ศาล
มีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองอย่างใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อน
การพิพากษาของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม่ อำเภอเสนาให้
จังหวัดสระบุรี ดำรงตำแหน่งครบวาระในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ทำให้ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม่ วางลง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้จัดทำประกาศกำหนดให้มีการเลือก
ผู้ใหญ่บ้าน โดยกำหนดให้วันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นวันรับสมัครและ
กำหนดให้วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นวันเลือกผู้ใหญ่บ้านตามประกาศอำเภอเสนาให้
เรื่อง การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จัดทำประกาศบัญชีรายชื่อ
ผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน ปิดประกาศ และมีคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๒๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๒
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการเลือกและเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย
ซึ่งต่อมาประธานกรรมการเลือกผู้ใหญ่บ้านได้มีการประชุมชี้แจงราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม่ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยมีผู้ฟ้องคดีเข้าร่วมประชุมด้วย
ได้มีการชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดการเลือก และได้ดำเนินการคัดเลือกตัวแทนราษฎร
ผู้มีสิทธิเลือก จำนวน ๔ คน เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ต่อจากนั้น ได้ดำเนินการ
รับสมัครผู้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยในวันแรก
ของการสมัคร มีผู้ลงชื่อแสดงตัวขอสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านรวม ๒ คน คือ ผู้ฟ้องคดี
และนางโสภี อัดดก เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจหลักฐานการสมัครในเบื้องต้น มีการ
ลงรายการในใบสมัครและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วน โดยผู้ฟ้องคดีลงรายการใบสมัครว่า
อาชีพรับจ้าง นางโสภี อัดดก ลงรายการในใบสมัครว่าอาชีพค้าขาย จึงดำเนินการให้
ผู้สมัครทั้งสองคนตกลงเกี่ยวกับการยื่นสมัครก่อนหลัง ผู้สมัครทั้งสองคนขอจับสลาก
ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้หมายเลข ๑ นางโสภี อัดดก ได้หมายเลข ๒ โดยมีผู้สมัครเพียง
๒ คนเท่านั้น การตรวจสอบหลักฐานของเจ้าหน้าที่ในการรับสมัครนั้น ข้อ ๓๔ ของระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ตรวจสอบเบื้องต้นว่า
ได้ลงรายการในใบสมัครและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่ ถ้าครบถ้วนแล้ว ให้ออก
ใบรับสมัครให้แก่ผู้สมัคร ส่วนการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามการเป็นผู้ใหญ่บ้าน
เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ โดยเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจาก
ผู้ถูกฟ้องคดีให้ทำหน้าที่รับสมัคร จะต้องส่งมอบให้คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติในวัน

/ถัดจากวันสุดท้าย...

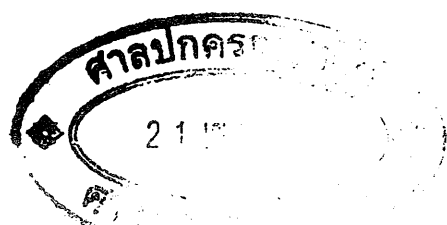
ถัดจากวันสุดท้ายของการรับสมัครตามข้อ ๓๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว
 หลังจากนั้น คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒
 ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้ประชุมตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของ
 ผู้สมัครทั้งสองคนเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ พบว่า ผู้ฟ้องคดีเดิมเป็นลูกจ้างบริษัท
 อุตสาหกรรมสหรัญพืช จำกัด แต่ได้ลาออกแล้ว แต่ไม่ชัดเจนว่าลาออกเมื่อใด คณะกรรมการ
 ตรวจสอบคุณสมบัติได้มอบหมายให้ประธานกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติตรวจสอบ
 การลาออกของผู้ฟ้องคดีโดยมีมติว่า ถ้าลาออกก่อนวันสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านก่อนวันที่
 ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ก็ไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้าม แต่หากลาออกหลังจากการยื่นสมัคร
 ก็เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๕๕๖ ลงวันที่ ๒๔
 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ขอรบายว่าผู้ฟ้องคดีทำงานเป็นลูกจ้างของบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพืช
 จำกัด หรือไม่ อย่างไร ซึ่งต่อมาบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพืช จำกัด ได้มีหนังสือ
 ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งว่าผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑
 ได้ยื่นใบลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และทำงานถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
 เป็นวันสุดท้าย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์
 ๒๕๕๒ แจ้งผลการตรวจสอบคุณสมบัติไปให้ผู้ฟ้องคดีทราบ โดยให้ผู้ฟ้องคดีแก้ข้อกล่าวหา
 ภายในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ชี้แจงว่า
 เป็นคนงานรับจ้างเหมา รับจ้างทำของโดยมีหน้าที่ยกสินค้าประเภทปอทอดกระสอบ ขนถ่าย
 สินค้าปอทอดกระสอบลงจากรถบรรทุก ๑๐ ล้อ ขนถ่ายเข้าโกดังของบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพืช
 จำกัด ไม่ได้เป็นงานประจำ มีลักษณะเป็นผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างตามมาตรา ๕๕๗ แห่ง
 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๓๓
 ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ขอรบายรายละเอียดเพิ่มเติมจากบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพืช
 จำกัด ซึ่งต่อมาบริษัทฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดี
 ทำงานในตำแหน่งคนงาน แผนกโกดังวัตถุดิบ ทำงานประจำทุกวัน มีวันอาทิตย์เป็นวันหยุด
 ประจำสัปดาห์ มีการลงเวลาทำงานทุกวันโดยใช้บัตรบันทึกเวลา บันทึกเวลาทำงาน เลิกงาน
 และมีสถานะเป็นลูกจ้างประจำของบริษัทฯ ไม่ใช่เป็นผู้รับเหมางานในบริษัทฯ เป็นคราวๆ
 แต่อย่างใด คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒
 แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน

/ตามมาตรา ๑๒ (๗)...

ตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นชอบด้วย จึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สบ ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ่มตติงกล่าวไปให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ดังนั้น การดำเนินการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ จึงเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบทุกประการ และเป็นการดำเนินการโดยสุจริต เทียงธรรม โปร่งใส ไม่ได้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือกลั่นแกล้งผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ประกอบกับนับตั้งแต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ จนถึงขณะนี้ ไม่มีผู้ใดคัดค้านการเลือกผู้ใหญ่บ้านแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ในการประชุมชี้แจงราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ นั้น มิได้มีการชี้แจงถึงเรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ชี้แจงแต่กำหนดวัน เวลา สถานที่สมัคร และวันเวลาที่เลือกผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น อีกทั้ง ตามประกาศอำเภอเสนาให้ เรื่อง การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ก็ไม่พบว่ามีการชี้แจงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีควรประกาศให้ทราบ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีหาได้ประกาศให้ผู้ประสงค์จะสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านทราบ จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีเจตนาจงใจปิดบังข้อกฎหมายที่ควรแจ้งให้ทราบ อันเป็นการละเว้นหรือละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ถูกฟ้องคดีมีตำแหน่งเป็นนายอำเภอ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่อำเภอเสนาให้ เป็นผู้ดำเนินการรับสมัครและตรวจสอบหลักฐานของผู้สมัคร เป็นการกระทำแทนผู้ถูกฟ้องคดี แม้ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ตรวจสอบหลักฐานเบื้องต้นไว้โดยชัดเจนว่า ผู้ทำหน้าที่รับสมัครจะต้องชี้แจงเบื้องต้นในเรื่องคุณสมบัติอันมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แต่ในฐานะของผู้ถูกฟ้องคดีหรือผู้ได้รับมอบหมายให้กระทำแทนผู้ถูกฟ้องคดี ก็ต้องมีหน้าที่ชี้แจงและตรวจสอบคุณสมบัติอันมีลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านในเบื้องต้นด้วย เพราะจะทำให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินการเลือกให้เกิดความโปร่งใสและเที่ยงธรรม ในส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครว่าเป็นความจริงตามที่ได้กรอกลงในใบสมัครหรือไม่ หากตรวจสอบว่ามีการใช้เอกสารปลอมหรือกรอกข้อความอันเป็นจริง จึงจะทำหน้าที่วินิจฉัยในภายหลัง การกระทำ

/ของผู้ถูกฟ้องคดี...

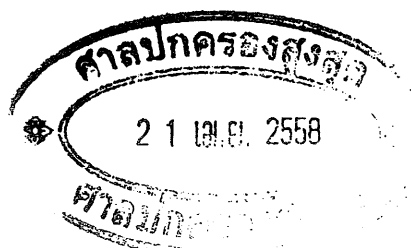
ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำโดยเจตนาปิดบังเรื่องคุณสมบัติต้องห้ามของผู้ฟ้องคดีไว้ เพื่อที่จะได้แต่งตั้งนางโสภี อัถตถก เป็นผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นการกระทำโดยทุจริตและมีชอบ

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า ในการประชุมราษฎร หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ประธานกรรมการเลือกผู้ใหญ่บ้านได้ชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างจริง แต่การชี้แจงเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านและการออกจากผู้ใหญ่บ้าน ประธานกรรมการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ได้มอบหมายให้นางมาลิน แบ่งลาภ ปลัดอำเภอ กรรมการเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ชี้แจง ในการประชุมชี้แจงดังกล่าว โดยผู้ถูกฟ้องคดีมีพยานหลักฐานยืนยัน คือ ผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้ ประธานกรรมการเลือกผู้ใหญ่บ้านจัดประชุมราษฎรมีสិทธิเลือก ซึ่งเป็นผู้ที่ได้เข้าร่วมรับฟัง การประชุมชี้แจงเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ อีกครั้งเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ๔๐ คน เป็นผู้เคยเข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จำนวน ๓๕ คน ปรากฏว่ามีผู้ยกมือแสดงความคิดเห็นว่า ได้มีการชี้แจงคุณสมบัติลักษณะ ต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๒๘ คน แสดงความคิดเห็นว่าไม่ได้มีการ ชี้แจงจำนวน ๑ คน ปรากฏตามหนังสือรับรอง จึงเป็นการยืนยันได้ว่าประธานกรรมการ เลือกผู้ใหญ่บ้านได้ดำเนินการให้มีการชี้แจงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านจริง

บริษัท อุตสาหกรรมสหชัยพืช จำกัด ชี้แจงต่อศาลปกครองชั้นต้นว่า ผู้ฟ้องคดี เป็นลูกจ้างประจำของบริษัทฯ เริ่มทำงานตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑ ยื่นใบลาออก เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยขอลาออกตั้งแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และได้รับอนุมัติให้ลาออกตามความประสงค์เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

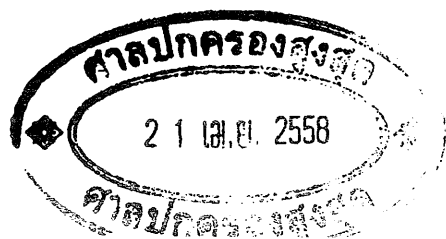
ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่วินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้าม สมักรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ กรณีนี้เป็นลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีประกาศอำเภอเสนาให้ เรื่อง การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดให้วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้แล้ว ในวันเดียวกันนั้น ผู้ถูกฟ้องคดี

/ได้มีประกาศ...

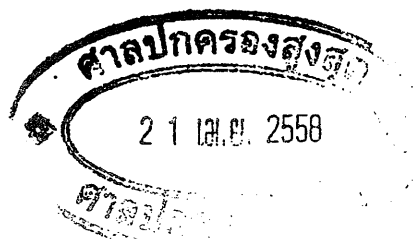
ได้มีประกาศอำเภอเสนาให้ลงวันที่วันเดียวกัน ประชุมราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยในวันประชุมดังกล่าว มีนายณรงค์ รุ่งเรือง ปลัดอำเภอเสนาให้ ประธานกรรมการเลือกเป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับการเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยมีราษฎรหมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น ๔๖ คน ซึ่งรวมทั้งผู้ฟ้องคดีด้วย จากรายงานการประชุม ปรากฏว่า ประธานกรรมการเลือกได้ชี้แจงเกี่ยวกับกำหนดวันเลือก สถานที่เลือก การเพิ่มชื่อและถอนชื่อ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ประสงค์จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านให้ยื่นใบสมัครด้วยตนเอง ณ ที่ว่าการอำเภอเสนาให้พร้อมเอกสารบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ใบรับรองแพทย์ หลักฐานการศึกษา และรูปถ่ายจำนวน ๖ รูป แม้จะปรากฏว่า ในรายงานการประชุมดังกล่าว มิได้ระบุว่ามีการชี้แจงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ฟ้องคดีที่จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างก็ตาม ก็มิได้เป็นสาระสำคัญถึงขนาดที่จะทำให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านเสียไป เนื่องจากผู้ที่ประสงค์ที่จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ก็จะต้องตรวจสอบและสอบถามจากที่ประชุมได้อยู่แล้ว ในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านนั้น ข้อ ๓๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดว่า เมื่อนายอำเภอได้รับใบสมัครของผู้สมัครใดแล้ว ให้ตรวจสอบเบื้องต้นว่าได้ลงรายการในใบสมัครและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่ามีครบถ้วน ให้เรียกเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เมื่อผู้สมัครยื่นใบสมัครและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนแล้ว ให้ออกใบรับใบสมัครให้แก่ผู้สมัครโดยเรียงตามลำดับการยื่นใบสมัคร ข้อ ๓๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวกำหนดว่า เมื่อเสร็จสิ้นการรับสมัคร ให้นายอำเภอปิดประกาศบัญชีรายชื่อผู้ยื่นใบสมัครตามแบบ ผฎ. ๔ และส่งมอบใบสมัครพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของผู้สมัครทุกรายในวันถัดจากวันสุดท้ายของการรับสมัครให้คณะกรรมการตรวจสอบดำเนินการตามระเบียบนี้ จากระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เป็นการให้อำนาจนายอำเภอหรือผู้ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอ ตรวจสอบเบื้องต้นในวันสมัครว่าผู้สมัครได้ลงรายการในใบสมัครและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่เท่านั้น อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านในเบื้องต้น เป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจสอบและนายอำเภอตามข้อ ๑๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ในวันที่ผู้ฟ้องคดีไปสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ไม่มีเจ้าหน้าที่ชี้แจงเกี่ยวกับคุณสมบัติ

/และลักษณะ...

และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จึงมิได้เป็นอำนาจหน้าที่และมีได้ เป็นสาระสำคัญถึงขนาดที่จะทำให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านเสียไปแต่อย่างใด

คดีจึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่คณะกรรมการตรวจสอบ คุณสมบัติตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้มีมติว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน กรณีเป็น ลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ มิได้มี บทบัญญัติในมาตราใดกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านไว้โดยเฉพาะ คงมีแต่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ที่เป็นการกำหนดคุณสมบัติของ ผู้ใหญ่บ้านและลักษณะต้องห้ามของผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น ในการที่จะวินิจฉัยว่าผู้ใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ในการรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือไม่ จึงต้องพิจารณาแต่ละกรณีไป ซึ่งเมื่อพิจารณาจาก มาตรา ๑๒ (๗) ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านว่า จะต้อง ไม่เป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ ก็จะต้องเป็นไปเช่นเดียวกับมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) กล่าวคือ แม้ในขณะที่สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำก็ตาม แต่ในวันเลือก ผู้ใหญ่บ้านได้พ้นจากกรเป็นลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำไปแล้ว ก็ถือว่าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ ซึ่งในคดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพิช จำกัด ได้มีหนังสือชี้แจง ต่อผู้ถูกฟ้องคดีรวม ๒ ครั้งว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างของบริษัทฯ ในตำแหน่งคนงาน แผนกโกดัง วัตถุดิบ ทำงานประจำทุกวันยกเว้นวันอาทิตย์เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ มีการลงเวลาทำงาน และเลิกงาน และมีสถานะเป็นลูกจ้างประจำของบริษัทฯ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ในขณะที่ ผู้ฟ้องคดีสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดียังเป็นลูกจ้างประจำของบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพิช จำกัด ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ แต่ในวันเลือกผู้ใหญ่บ้านในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีได้พ้นจากการเป็นลูกจ้างประจำ ของบริษัทฯ ไปแล้ว จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ที่จะทำการเลือกในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ การที่คณะกรรมการ ตรวจสอบคุณสมบัติตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

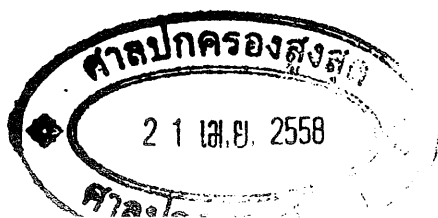
/มีมติในการ...

มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่เห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ โดยถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่เป็นผู้สมัครเพื่อรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ซึ่งจะทำการเลือกในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๗๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งให้นางโสภี อัดตก เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ โดยมีได้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

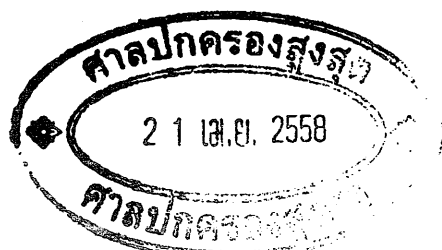
ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ที่จะทำการเลือกในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ตามหนังสืออำเภอเสนาให้ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ใหม่ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า โดยที่พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย การแปลความหมายของบทบัญญัตินี้ดังกล่าวย่อมต้องตีความโดยเคร่งครัด ซึ่งความตามมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์โดยชัดแจ้งว่าให้นับระยะเวลาของการมีคุณสมบัติได้จนถึงเมื่อใด จึงได้บัญญัติข้อความว่า "ในวันรับเลือก" หรือ "จนถึงวันเลือก" ส่วนบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ (๗) มิได้บัญญัติข้อความเช่นนั้นไว้ หรือบัญญัติข้อความใดที่มีลักษณะหรือให้ความหมายว่าให้นับระยะเวลาการมีคุณสมบัติได้จนถึงวันเลือกไว้ จึงไม่อาจแปลความว่าให้นับถึงวันเลือกเช่นเดียวกับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) ได้ ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยในคดีนี้ว่า การพิจารณาคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) จะต้องเป็นไปเช่นเดียวกับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) นั้น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวนี้ ได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการเลือกผู้ใหญ่บ้าน และเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ

และเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ใช้ขณะฟ้องคดีนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบัญญัติความตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง ที่ให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านไว้ในกระบวนการเลือกผู้ใหญ่บ้าน และคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านดังกล่าว ย่อมหมายถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนี้เท่านั้น และโดยที่เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงต้องตีความอย่างเคร่งครัดว่าคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ นั้นจะต้องมีอยู่ในเวลาที่สมัครเท่านั้น เว้นแต่คุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) ซึ่งกฎหมายมีเจตนารมณ์ประสงค์ให้ผู้สมัครสามารถมีได้จนถึงในวันรับเลือกหรือจนถึงวันเลือก ซึ่งย่อมไม่อาจแปลความให้เป็นไปเช่นเดียวกันกับมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) ได้ และคำว่า "ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน" ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง นั้น จึงย่อมหมายถึง บุคคลผู้ซึ่งผ่านกระบวนการปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ มาแล้วเท่านั้น จึงไม่อาจแปลความเป็นอย่างอื่นได้ ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มิได้มีบทบัญญัติในมาตราใดกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านไว้โดยเฉพาะ คงมีแต่มาตรา ๑๒ ที่บัญญัติว่า "ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้..." การพิจารณาการมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๗) ต้องพิจารณาได้จนถึงในวันรับเลือกหรือจนถึงวันเลือก เช่นเดียวกับการพิจารณาคณะคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) กล่าวคือ แม้ในขณะสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำก็ตาม แต่ในวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน ได้พ้นจากการเป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำไปแล้ว ก็ถือว่าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านได้นั้น จึงไม่ขัดด้วยกฎหมาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นอันยุติว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดทำประกาศกำหนดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยกำหนดวันรับสมัครในวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และกำหนดให้วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน และผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างของบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑ ได้ยื่นใบลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และทำงานถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นวันสุดท้าย ย่อมถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดียังคงมีสถานภาพเป็นลูกจ้างของบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด อยู่ในเวลาที่สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน การที่คณะกรรมการ

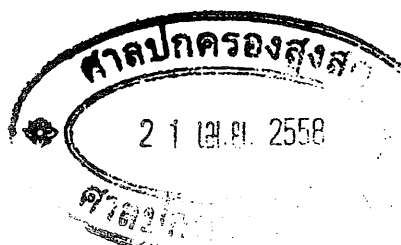

ตรวจสอบคุณสมบัติตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
 มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัคร
 รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
 พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการตรวจสอบ
 คุณสมบัติ นั้น จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ✓

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่ง
 ของผู้ถูกฟ้องคดี ที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน
 หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ที่จะทำการเลือกในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ตามหนังสือ
 ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการ
 เลือกผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ใหม่ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดี
 อุทธรณ์โดยยกข้อกฎหมายพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
 มาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) อ้างว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับ
 ความสงบเรียบร้อย การแปลความหมายของบทบัญญัติดังกล่าวย่อมต้องตีความโดยเคร่งครัด
 ซึ่งความตามมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์โดยชัดแจ้งว่า
 ให้นำระยะเวลาของการมีคุณสมบัติได้จนถึงเมื่อใด จึงได้บัญญัติว่าในวันรับเลือกหรือ

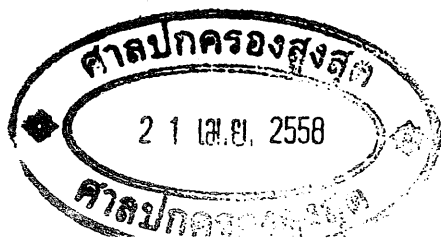
จนถึงวันเลือก ส่วนมาตรา ๑๒ (๗) มิได้บัญญัติข้อความเช่นนั้นไว้หรือบัญญัติข้อความใด
 ที่มีลักษณะหรือให้ความหมายว่าให้นำระยะเวลาการมีคุณสมบัติได้จนถึงวันเลือกไว้
 จึงไม่อาจแปลความว่าให้นำถึงวันเลือก เช่นเดียวกับบทบัญญัติตามมาตรา (๒) และ (๓) ได้
 ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยคดีนี้ว่าการพิจารณาคุณสมบัติในการรับสมัครรับเลือก
 เป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) จะต้องเป็นไปเช่นเดียวกับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒
 (๒) และ (๓) นั้น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การตีความตามเจตนารมณ์
 ของกฎหมายตามมาตรา ๑๒ (๗) ของผู้ถูกฟ้องคดีนั้นไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย
 เพราะพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ (๗)
 มิได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้ง หากการตีความพระราชบัญญัติดังกล่าวตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์
 จะเป็นการทำให้เกิดช่องว่างและจำกัดสิทธิของผู้สมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านไม่เท่าเทียมกัน
 และเป็นช่องว่างให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่สุจริตและใช้วิธีการกระทำการ
 แต่งตั้งผู้ใดผู้หนึ่งได้ในกรณีที่เกิดเป็นคดีที่ผู้ฟ้องคดีได้ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคดีนี้ ดังนั้น การที่

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีนั้น จึงเป็นการถูกต้อง และเป็นธรรม ประกอบกับในการปกครองของระบอบประชาธิปไตยเช่นประเทศไทย ในการกระจายอำนาจเข้าสู่ท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่นที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๓ ก็กำหนดว่าการเลือกผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีมีผู้สมัครรับเลือกเป็นใหญ่บ้านเพียง ๒ คน หากผู้ถูกฟ้องคดี และคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นใหญ่บ้านวินิจฉัย ให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ เพื่อที่จะแต่งตั้งผู้สมัครรับเลือกเป็นใหญ่บ้านและ อาศัยช่องว่างของการตีความกฎหมายดังกล่าว โดยใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีหรือ คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามที่จะรับเลือกเป็นใหญ่บ้าน และใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรับเลือก เป็นใหญ่บ้านที่เหลือผู้สมัครรับเลือกอีกเพียงคนเดียว คือ นางโสภี อัดถก ดังนั้น การที่ ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่เห็นชอบกับมติของ คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นใหญ่บ้าน ที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นใหญ่บ้าน และให้ ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้วและเป็นการตีความอุดช่องว่าง ของกฎหมาย

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา ๑๓ แห่ง พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ บทบัญญัติดังกล่าวนี้เป็น บทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการเลือกผู้ใหญ่บ้าน และเป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิเสรีภาพ ตามมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ใช้ในขณะฟ้องคดีนี้ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การเลือกผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา วรรคสอง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการเลือกผู้ใหญ่บ้าน ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐสามคน และราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของราษฎรในหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินเจ็ดคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นใหญ่บ้าน

/วรรคสาม...

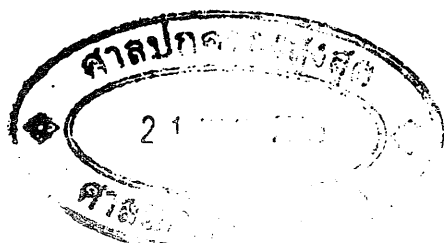
พรรคสาม บัญญัติว่า การแต่งตั้งกรรมการ วิธีเลือกประธานกรรมการ และวิธีการตรวจสอบตามพรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีที่การที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พรรคสี่ บัญญัติว่า ในกรณีมีการคัดค้านว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามพรรคสี่ได้รับเลือกมาโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวน และถ้าผลการสอบสวนได้ความตามที่ผู้คัดค้าน ให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งโดยเร็ว ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่นายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้ง ในประเด็นนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีมีเจตนาละเลย ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ พรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ใช้ขณะฟ้องคดี นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า มาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน... และมาตรา ๒๙ บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้... มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น กฎหมายใดที่จะขัดแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงใช้บังคับไม่ได้ เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยถือเป็นกฎหมายสูงสุด อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

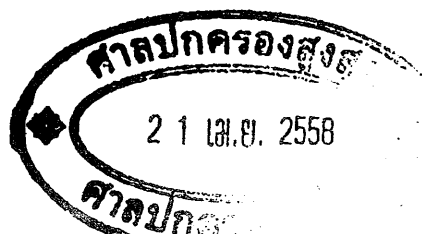
ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีประกาศอำเภอเสนาให้ เรื่อง การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดให้วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี และกำหนดให้วันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นวันสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน มีผู้สมัครรวม ๒ คน

/คือ ผู้ฟ้องคดี...

คือ ผู้ฟ้องคดี ได้หมายเลข ๑ และนางโสภี อัดดก ได้หมายเลข ๒ โดยใบสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านของผู้ฟ้องคดีระบุว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพรับจ้าง แต่ต่อมาคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติที่ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาคณะคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยมีมติว่า นางโสภี อัดดก มีคุณสมบัติครบถ้วน แต่ผู้ฟ้องคดีน่าจะขาดคุณสมบัติ เนื่องจากในวันที่มาสมัครเพื่อรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้ฟ้องคดีได้ลาออกจากงานที่ทำอยู่ประจำแล้วหรือไม่ จึงให้อำเภอเสนาให้ตรวจสอบว่าผู้ฟ้องคดีลาออกจากงานเมื่อใด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือสอบถามไปยังบริษัท อุตสาหกรรมสหรัษฎพิช จำกัด และได้รับแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างของบริษัท ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑ ยื่นใบลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และทำงานถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นวันสุดท้าย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๕๙๐ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หากผู้ฟ้องคดีต้องการแก้ข้อกล่าวหาให้นำหลักฐานมานำสืบแก้ข้อกล่าวหา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ อุทธรณ์และชี้แจงว่าผู้ฟ้องคดีเป็นคณงานรับจ้างเหมาไม่เป็นวันประจำต่อผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน และให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติมจากบริษัท อุตสาหกรรมสหรัษฎพิช จำกัด อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้รับแจ้งจากบริษัท ว่าผู้ฟ้องคดีทำงานในตำแหน่งคณงาน แผนกโกดังวัตถุดิบ ทำงานประจำทุกวัน มีวันอาทิตย์เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ มีการลงเวลาทำงานทุกวัน โดยมีการบันทึกเวลาเข้างาน เลิกงาน และมีสถานะเป็นลูกจ้างประจำของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยจึงได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งมติของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติไปให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อ

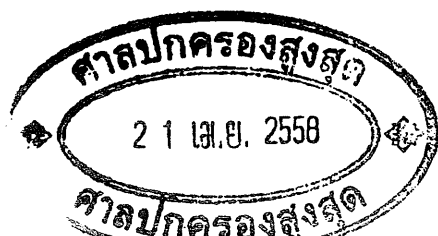

/ศาลปกครองชั้นต้น...

ศาลปกครองชั้นต้น โดยโต้แย้งว่า ไม่ได้มีการชี้แจงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดีย้อนหลังภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้หมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้ว จึงเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตและเป็นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครหมายเลข ๒ และผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน เพราะผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นลูกจ้างทำงานประจำกับบริษัท อุตสาหกรรมสหชัยพีช จำกัด แต่อย่างไร ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ที่จะทำการเลือกในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ตามหนังสืออำเภอเสนาให้ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๕๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ใหม่ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นฟ้องด้วย จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ กรณีเป็นลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

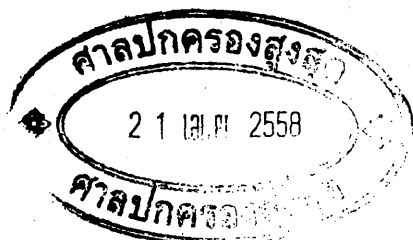
พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด (๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันรับเลือก (๓) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือก และเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน (๔) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ (๕) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (๖) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ดิถยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (๗) ไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือของรัฐวิสาหกิจ

/หรือขององค์กร...

หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ... ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒ กำหนดว่า การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ให้นายอำเภอดำเนินการดังนี้ (๑) ข. กำหนดวันประชุมราษฎรในหมู่บ้าน ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านนั้นว่างลง เพื่อแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือก การทำความเข้าใจในเรื่องรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และการรู้จักสามัคคี ตลอดจนการดำรงรักษาความเป็นมิตร เป็นเพื่อนบ้าน และความเป็นญาติพี่น้อง ในพื้นที่ทั้งก่อนและหลังการเลือก และให้ราษฎรเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็น กรรมการตรวจสอบโดยให้ทำบันทึกรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ผณ. ๑๐ ข้อ ๑๙ กำหนดว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๔) ประชุมพิจารณา ลงมติว่าผู้สมัครใดเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามหรือไม่ (๕) ทำบันทึกรายงานผลการตรวจสอบเสนอนายอำเภอพิจารณาเพื่อดำเนินการต่อไป

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีประกาศอำเภอเสนาให้ เรื่อง การเลือกผู้ใหญ่บ้าน จึงมีผู้สมัครรวม ๒ คน คือ ผู้ฟ้องคดี ได้หมายเลข ๑ และนางโสภี อัดดก ได้หมายเลข ๒ โดยใบสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านของผู้ฟ้องคดีระบุว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพรับจ้าง แต่ต่อมาคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติที่ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยมีมติว่า นางโสภี อัดดก มีคุณสมบัติครบถ้วน แต่ผู้ฟ้องคดีน่าจะขาดคุณสมบัติ เนื่องจากในวันที่มาสมัครเพื่อรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้ฟ้องคดีได้ลาออกจากงานที่ทำอยู่ประจำหรือยัง จึงให้ อำเภอเสนาให้ตรวจสอบว่าผู้ฟ้องคดีลาออกจากงานเมื่อใด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือขอทราบข้อเท็จจริงไปที่บริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพิซ จำกัด ซึ่งแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างของบริษัท ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑ ยื่นใบลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และทำงานถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นวันสุดท้าย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๕๙๐ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หากผู้ฟ้องคดีต้องการแก้ข้อกล่าวหา

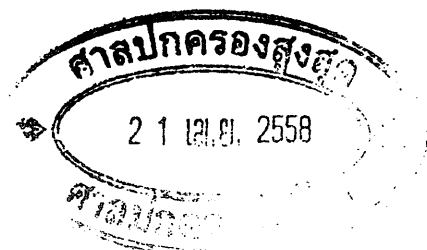

/ให้นำหลักฐาน...

ให้นำหลักฐานมานำสืบแก้อ้อกล่าวหา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒
 อูธรณ์และชี้แจงต่อผู้ถูกฟ้องคดีว่าผู้ฟ้องคดีเป็นคนงานรับจ้างเหมาไม่เป็นงานประจำ
 เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือ
 ขอรบายรายละเอียดเพิ่มเติมจากบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพิช จำกัด อีกครั้งหนึ่ง
 ซึ่งได้รับแจ้งจากบริษัทฯ ว่าผู้ฟ้องคดีทำงานในตำแหน่งคนงาน แผนกโกดังวัตถุดิบ
 ทำงานประจำทุกวัน มีวันอาทิตย์เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ มีการลงเวลาทำงานทุกวัน
 โดยมีการบันทึกเวลาเข้างาน เลิกงาน และมีสถานะเป็นลูกจ้างประจำของบริษัท
 คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่าผู้ฟ้องคดี
 เป็นผู้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติ
 ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย
 จึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สบ ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งมติของ
 คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติไปให้ผู้ฟ้องคดีทราบ คดีจึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย
 ก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน
 กรณีเป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติ
 ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕
 บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ "ลูกจ้าง" หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้าง
 โดยรับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร ประกอบกับมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์
 พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ "ลูกจ้าง" หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงทำงาน
 ให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง "สภาพการจ้าง" หมายความว่า วั้งเงื่อนไขการจ้างหรือการทำงาน
 กำหนดวันและเวลาทำงาน ค่าจ้าง สวัสดิการ การเลิกจ้าง หรือประโยชน์อื่นของนายจ้างหรือ
 ลูกจ้างอันเกี่ยวกับการจ้างหรือการทำงาน จากคำนิยามดังกล่าว ลูกจ้างจึงหมายความรวมถึง
 ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้าง โดยรับค่าจ้างภายใต้การบังคับบัญชาของนายจ้าง ซึ่งต้อง
 ทำงานตามที่นายจ้างมอบหมายในวันเวลาทำงานที่นายจ้างกำหนด และต้องปฏิบัติตาม
 คำสั่ง ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานอันชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรมของนายจ้าง
 หากฝ่าฝืน นายจ้างลงโทษได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑
 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีทำงานในตำแหน่งคนงาน แผนกโกดังวัตถุดิบ ทำงานประจำทุกวัน

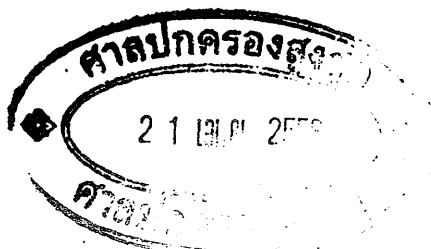

/มีวันอาทิตย์...

มีวันอาทิตย์เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ มีการลงเวลาทำงานทุกวัน โดยมีการบันทึกเวลาเข้างาน เลิกงาน และมีสถานะเป็นลูกจ้างประจำของบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด เมื่อการทำงานของผู้ฟ้องคดีมีลักษณะเป็นสภาพการจ้าง จึงเห็นว่าการทำงานดังกล่าวของผู้ฟ้องคดี มีลักษณะเป็นลูกจ้างประจำของบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด ตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ที่กำหนดว่า ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (๗) เป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ

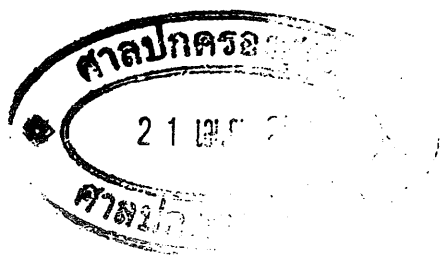
คดีจึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปอีกว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่วินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ กรณีเป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีประกาศอำเภอเสนาให้ เรื่อง การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดให้วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้แล้ว ในวันเดียวกันนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีประกาศอำเภอเสนาให้ ลงวันที่วันเดียวกัน ประชุมราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยในวันประชุมดังกล่าว มีนายณรงค์ รุ่งเรือง ปลัดอำเภอเสนาให้ ประธานกรรมการเลือกเป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับการเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยมีราษฎรหมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น ๔๖ คน ซึ่งรวมทั้งผู้ฟ้องคดีด้วย จากรายงานการประชุม ปรากฏว่า ประธานกรรมการเลือกได้ชี้แจงเกี่ยวกับกำหนดวันเลือก สถานที่เลือก การเพิ่มชื่อและถอนชื่อ รวมทั้งแจ้งผู้ประสงค์จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านให้ยื่นใบสมัครด้วยตนเอง ณ ที่ว่าการอำเภอเสนาให้ พร้อมเอกสารบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ใบรับรองแพทย์ หลักฐานการศึกษา และรูปถ่ายจำนวน ๖ รูป แม้จะปรากฏว่าในรายงานการประชุมดังกล่าว มิได้ระบุว่ามีการชี้แจงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ฟ้องคดีรับเลือกผู้ใหญ่บ้านตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างก็ตาม แต่ก็ได้เป็นสาระสำคัญถึงขนาดที่จะทำให้การเลือกผู้ใหญ่บ้านเสียไป เนื่องจากผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ก็จะต้องตรวจสอบและสอบถามจากที่ประชุมได้อยู่แล้ว

/และจากรายงาน...

และจากรายงานการประชุม ก็ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้สอบถามในเรื่องนี้ต่อประธานกรรมการเลือก ในวันที่มีการประชุมชี้แจงแต่อย่างไร อีกทั้ง ในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านนั้น ข้อ ๓๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดว่า เมื่อนายอำเภอได้รับใบสมัครของผู้สมัครใดแล้ว ให้ตรวจสอบเบื้องต้นว่า ได้ลงรายการในใบสมัคร และมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วน ให้เรียกเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เมื่อผู้สมัครยื่นใบสมัครและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนแล้ว ให้ออกใบรับใบสมัครให้แก่ผู้สมัครโดยเรียงตามลำดับการยื่นใบสมัคร ข้อ ๓๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวกำหนดว่า เมื่อเสร็จสิ้นการรับสมัคร ให้นายอำเภอปิดประกาศบัญชีรายชื่อผู้ยื่นใบสมัครตามแบบ ผ.ญ. ๔ และส่งมอบใบสมัครพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของผู้สมัครทุกรายในวันถัดจากวันสุดท้ายของการรับสมัคร ให้คณะกรรมการตรวจสอบดำเนินการตามระเบียบนี้ จากระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เป็นการให้อำนาจนายอำเภอ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอตรวจสอบเบื้องต้นในวันสมัครว่าผู้สมัครได้ลงรายการในใบสมัครและมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนหรือไม่เท่านั้น อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านในเบื้องต้น เป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจสอบและนายอำเภอตามข้อ ๑๙ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ในวันที่ผู้ฟ้องคดีไปสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ไม่มีเจ้าหน้าที่ชี้แจงเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จึงมิได้เป็นอำนาจหน้าที่และมีได้เป็นสาระสำคัญถึงขนาดที่จะทำให้เกิดการเลือกผู้ใหญ่บ้านเสียไปแต่อย่างใด และเมื่อได้วินิจฉัยไปแล้วว่าผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างประจำของเอกชนตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบกับข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีประกาศอำเภอเสนาให้ เรื่อง การเลือกผู้ใหญ่บ้าน ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดให้วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ เป็นวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี และกำหนดให้วันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นวันสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยผู้ฟ้องคดียื่นใบสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านระบุว่าผู้ฟ้องคดีมีอาชีพรับจ้าง คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติที่ผู้ถูกฟ้องคดีแต่งตั้งตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านของ

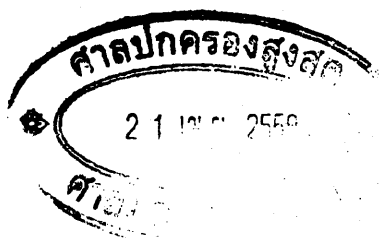
/ผู้สมัครรับเลือก...

ผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยมีมติว่าผู้ฟ้องคดีน่าจะขาดคุณสมบัติ เนื่องจากในวันที่มาสมัครเพื่อรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าผู้ฟ้องคดีได้ลาออกจากงานที่ทำอยู่ประจำแล้วหรือไม่ จึงให้อำเภอเสนาให้ตรวจสอบว่าผู้ฟ้องคดีลาออกจากงานเมื่อใด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือขอทราบข้อเท็จจริงไปที่บริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด ซึ่งแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างของบริษัทฯ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑ ยื่นใบลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และทำงานถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นวันสุดท้าย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หากผู้ฟ้องคดีต้องการแก้ข้อกล่าวหาให้นำหลักฐานมานำสืบแก้ข้อกล่าวหา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๒ อุทธรณ์และชี้แจงว่าผู้ฟ้องคดีเป็นคณงานรับจ้างเหมา ไม่เป็นงานประจำต่อผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้าน ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติมจากบริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้รับแจ้งจากบริษัทฯ ว่าผู้ฟ้องคดีทำงานในตำแหน่งคณงาน แผนกโคกตั้งวัดมุขิย ทำงานประจำทุกวัน มีวันอาทิตย์เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ มีการลงเวลาทำงานทุกวัน โดยมีการบันทึกเวลาเข้างาน เลิกงาน และมีสถานะเป็นลูกจ้างประจำของบริษัทฯ คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย จึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ แจ้งมติของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติให้ผู้ฟ้องคดีทราบ นั้น พิจารณแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (๑) มีสัญชาติไทย โดยการเกิด (๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันรับเลือก (๓) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

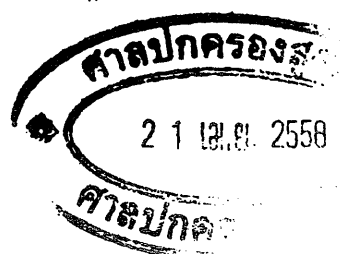
/ในหมู่บ้าน...

ในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือกและเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพ เป็นหลักฐาน (๔) เป็นผู้เลือกใสในการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ (๕) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (๖) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพ จนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ดิตยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (๗) ไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือของรัฐวิสาหกิจ หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือลูกจ้างของเอกชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ... จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เป็นการกำหนดคุณสมบัติ ของผู้ใหญ่บ้านและลักษณะต้องห้ามของผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น ในการที่จะพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือไม่ จึงต้องพิจารณาแต่ละกรณีไป ซึ่งเมื่อพิจารณา จากมาตรา ๑๒ (๒) (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ได้กำหนดคุณสมบัติ ของการเป็นผู้ใหญ่บ้านว่าจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันรับเลือกและจะต้อง มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียน ราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีจนถึงวันเลือก ดังนั้น หากผู้สมัคร รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านคนใด แม้จะมีอายุไม่ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันสมัครรับเลือกเป็น ผู้ใหญ่บ้าน แต่ในวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน อายุครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ หรือในขณะที่สมัครรับเลือกเป็น ผู้ใหญ่บ้าน จะมีภูมิลำเนาและมีชื่อในทะเบียนบ้านน้อยกว่าสองปี แต่ในวันเลือกผู้ใหญ่บ้าน ครบสองปี ก็ต้องถือว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน แต่ในส่วนกรณี มาตรา ๑๒ (๗) ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้ใหญ่บ้านว่าจะต้อง ไม่เป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ ซึ่งในคดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด ได้มีหนังสือชี้แจงต่อผู้ถูกฟ้องคดีรวม ๒ ครั้งว่า ผู้ฟ้องคดี เป็นลูกจ้างของบริษัทฯ ในตำแหน่งคนงาน แผนกโกดังวัตถุดิบ ทำงานประจำทุกวัน ยกเว้น วันอาทิตย์เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ มีการลงเวลาเข้างานและเลิกงาน และมีสถานะเป็น ลูกจ้างประจำของบริษัทฯ นอกจากนั้น บริษัท อุตสาหกรรมสหรัญพีช จำกัด ยังได้ชี้แจง ข้อเท็จจริงต่อศาลว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างของบริษัทฯ เข้าทำงานตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน

๒๕๓๑ ยื่นใบลาออกเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยขอลาออกตั้งแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และได้รับอนุญาตให้ลาออกตามความประสงค์เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีสมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดียังเป็นลูกจ้างประจำของบริษัท อุตสาหกรรมสหัญพืช จำกัด ซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ เนื่องจากปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้สมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้านในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ แต่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบลาออกจากบริษัท อุตสาหกรรมสหัญพืช จำกัด เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยขอลาออกตั้งแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และได้รับอนุญาตให้ลาออกตามความประสงค์เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ดังนั้น ในขณะที่ผู้ฟ้องคดียื่นใบสมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้าน ผู้ฟ้องคดีจึงมีสถานะเป็นลูกจ้างของเอกชนซึ่งมีหน้าที่ทำงานประจำ อันเป็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนั้น จะต้องมียู่ในเวลาที่สมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้านเท่านั้น เว้นแต่คุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๒) และ (๓) อันเป็นกรณีที่ถูกกฎหมายมีเจตนารมณ์ประสงค์ให้ผู้สมัครมีคุณสมบัติได้จนถึงวันรับเลือกหรือจนถึงวันเลือกได้ การที่คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติตามคำสั่งอำเภอเสนาให้ ที่ ๓๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้านตามมาตรา ๑๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่เห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติ โดยถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่เป็นผู้มีคุณสมบัติสมัครเพื่อรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีฟังขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกเป็นผู้อยู่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ที่จะทำการเลือกในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ตามหนังสืออำเภอเสนาให้ ด่วนที่สุด ที่ สป ๐๖๑๗/๖๘๒ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือก

/ผู้อยู่บ้าน..

ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนดอกไม้ใหม่ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป นั้น ศาลปกครองสูงสุด
ไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ยกฟ้อง

นายวิษณุ วรรณฤ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

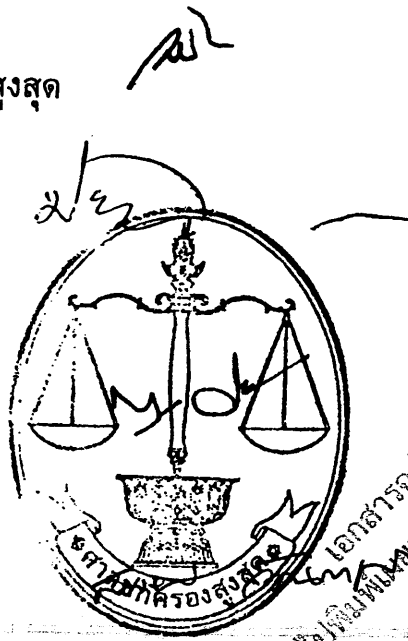
ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายประสิทธิ์ศักดิ์ มีลาภ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย เอ็มโอช
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชัย วัฒนการุณ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

[Handwritten signature]

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายณัฐ รัฐอมฤต

